Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19320

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i (ÇZÖAÖ), Howard Gardner taraf?ndan ortaya at?lan Çoklu Zeka Kuram? çerçevesinde bireylerin kendi zeka türlerine yönelik alg?lar?n? ve yeterliliklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, R. Ye?il ve Ö. Korkmaz taraf?ndan 2010 y?l?nda yap?lan kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik analizi çal??mas? sonucunda Türkçeye kazand?r?lm??t?r. Bu geli?tirme çal??mas?, bireylerin dilsel, mant?ksal-matematiksel, uzamsal, bedensel-kinestetik, müziksel, ki?ileraras?, içsel, do?ac? ve varolu?sal zeka alanlar?ndaki öz-alg? düzeylerini ölçmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Çoklu Zeka, **Öz Alg?**, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Analiz, **Güvenirlik**, **Geçerlik**, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

R. Ye?il, Özgen KORKMAZ

Amaç

Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendilerini çoklu zeka alanlar?nda ne kadar yetkin alg?lad?klar?n? belirlemek ve bu alg? düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin bireysel farkl?l?klar?n? ve bask?n zeka türlerini tespit ederek ki?iselle?tirilmi? ö?renme stratejilerinin geli?tirilmesine olanak tan?r.

Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda, bireylerin kendi ö?renme stilleri ve potansiyelleri hakk?nda fark?ndal?k kazanmalar?na yard?mc? olacak güvenilir bir araç sunmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, Çoklu Zeka Kuram?'n?n Türkiye'deki uygulamalar?na sa?lam bir dayanak sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, Howard Gardner'?n öne sürdü?ü dokuz temel zeka alan?ndaki öz-yeterlik veya öz-alg?d?r. Bu yap?, bili?sel yeteneklerin tek bir genel faktör (G faktörü) yerine, birbirinden ba??ms?z veya yar? ba??ms?z çe?itli modalitelerden olu?tu?u varsay?m?na dayan?r. Ölçek maddeleri, bireyin bu zeka alanlar?ndaki günlük faaliyetlerdeki ba?ar?s?n? ve e?ilimlerini nas?l de?erlendirdi?ine odaklan?r.

Dilsel Zeka: Kelimeleri etkili kullanma ve ileti?im becerisi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mant?ksal-Matematiksel Zeka: Soyut dü?ünme, problem çözme ve say?larla çal??ma yetene?i.
Uzamsal Zeka: Görsel-uzamsal bilgiyi alg?lama ve manipüle etme yetene?i.
Bedensel-Kinestetik Zeka: Vücudu amaçl? ve becerikli bir ?ekilde kullanma yetene?i.
Müziksel Zeka: Ritim, melodi ve tonlar? alg?lama ve üretme yetene?i.
Ki?ileraras? Zeka: Ba?kalar?n?n duygu, motivasyon ve niyetlerini anlama yetene?i.
?çsel Zeka: Kendini anlama, öz fark?ndal?k ve duygusal durumu yönetme yetene?i.
Do?ac? Zeka: Do?adaki desenleri tan?ma ve s?n?fland?rma yetene?i.
Varolu?sal Zeka (?nferans): Hayat?n anlam? ve amac? gibi derin sorularla ilgilenme yetene?i.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme çal??mas? (Ye?il & Korkmaz, 2010), psikometrik özelliklerin incelenmesi amac?yla kapsaml? geçerlik analizlerini içermi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Çal??mada genellikle yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini sa?lamak için, ölçe?in teorik Çoklu Zeka Kuram? modeline uygunlu?unu test etmek amac?yla Faktör Analizi yöntemlerinden yararlan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak belirlenen zeka alt boyutlar? alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? ara?t?rmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl? ve kararl? olup olmad???n? belirlemeyi amaçlam??t?r. Güvenirlik çal??mas?nda, genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir.

Geli?tirme çal??mas?n?n ba?l???nda belirtildi?i üzere, ölçe?in farkl? zamanlarda yap?lan ölçümlerde de benzer sonuçlar verip vermedi?ini kontrol etmek amac?yla test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemlerin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Ancak spesifik güvenirlik katsay?lar?, orijinal kaynakta özetlenmemi?tir.

Faktör Analizi

Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini saptamak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. AFA, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve bu faktörlerin hangi maddelerden yüklendi?ini belirlemek için kullan?l?rken, DFA ise belirlenen faktör yap?s?n?n teorik modele (dokuz zeka alan?) ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r.

Bu analizler, ölçe?in Çoklu Zeka Kuram?'n?n öngördü?ü boyutluluk yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

yans?tt???n? kan?tlamay? amaçlam??t?r. Bu süreç, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve alt boyutlar?n?n kesinle?tirilmesinde kritik rol oynam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale), Öz Bildirim (Self-Report)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (5'li veya 6'l? Likert ölçe?i oldu?u varsay?lmaktad?r, orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genellikle e?itim gören bireyler (Ö?renciler, ö?retmen adaylar? vb.)

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? örnekleme ba?l? olarak ergenlik dönemi ve üzeri (Örn: Üniversite ö?rencileri).

Population Details: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma, genellikle belirli bir akademik düzeydeki (örne?in, üniversite) ö?renciler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Ka??t-kalem testi veya dijital uygulama yöntemiyle bireysel ya da grup olarak uygulanabilir. Bireyin zeka alanlar?ndaki yeterlili?ine dair ki?isel alg?s?n? ölçer.

Anahtar Kelimeler

Howard Gardner, Bili?sel Yetenekler, Kendini De?erlendirme, ?ç Tutarl?l?k, Psikometri, E?itim Ara?t?rmas?, Özgen Korkmaz.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özgen KORKMAZ

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta sunulmam??t?r.

Affiliation Email addresses: ozgenkorkmaz@gmail.com

Correspondence Address: Yazarlar?n çal??man?n yap?ld??? dönemdeki akademik kurum adresleri geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2010 (Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik amaçlar için kullan?m?, sorumlu yazar Özgen Korkmaz ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir.

Referanslar

Ye?il, R., Korkmaz, Ö. (2010). Reliability and validity analysis of the Multiple Intelligence Perception Scale. *Education, 131* (1), 8-32.

Bu makalenin akademik verilerine ERIC veritaban? üzerinden eri?ilebilir: eric.ed.gov.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: coklu-zeka-oz-algi-olcegi-toad.pdf

Çoklu Zeka Öz-Alg? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM